

SÁNCHEZ I CARCELÉN, Antoni. *Els diputats de l'Antiga Corona d'Aragó a les Corts de Cadis (1808-1812)*. Pròleg Lluís ROURA AULINAS. Lleida-Vilassar de Mar: Pagès Editors i Fundació Ernest Lluch, 2014. 454 pàgs. [16 x 21].

Obra que es planteja la importància que varen tenir les particularitats dels antics territoris de la Corona d'Aragó. Cal recordar que les Corts de Cadis varen encetar una nova etapa política que acabava amb el règim de Nova Planta. L'autor observa la tensió que hi va haver entre el centralisme, la voluntat d'unificar i les iniciatives dels diversos territoris. Segons els criteris dels autors espanyols il·lustrats (Francesc Romà i Rossell, Jaume Caresmar, Antoni de Capmany o Gregori Maians) a Cadis no es questionaven tant les bases de la monarquia absoluta, sinó que es va voler una concepció anticentralista de la administració que defensava el constitucionalisme. Hi havia una tendència propera a la que s'estava vivint a Europa, i unes iniciatives que anaven més enllà de l'ordre tradicional.

Primer relata l'obertura parlamentària i després el projecte constitucional, tenint en compte l'actitud dels catalans, valencians, balears i aragonesos. La uniformització de l'Estat per a uns va ser un llegat de l'Estat absolutista i per a altres era una manera d'aconseguir un tracte igualitari en tots els territoris.

El nou règim liberal va comportar la pèrdua per part de l'Església del seu monopoli cultural. També s'encetà una etapa de discussió i diàleg per part dels entesos que participaren en la redacció d'una constitució i la consolidació d'unes bases constitucionals; separació de poders, sufragi censatari masculí, igualtat civil i tributària. S'abolí la Inquisició, tot i que no l'esclavitud. Tampoc tothom tenia dret al vot.

Segons l'autor, "Cadis fou el bressol d'una nació espanyola uniforme i unitària, políticament i culturalment, però descentralitzada administrativament" (p. 18). Es varen decretar moltes coses (abolició dels senyorijs jurisdiccionals, llibertat d'impremta...), però no es varen poder materialitzar per causa de l'ocupació napoleònica. Es va redactar un text ampli, amb 384 articles i hi assistiren representants de tots els pobles de la Corona hispànica. Es varen crear comissions i col·laboraren persones de formació molt variada. Hi hagué dos grans grups: absolutistes i liberals. Per tant el poder no residia en el monarca, si no que s'havia de compartir amb tota la Nació. Com a forma de govern defensaven la monarquia moderada i s'oposaven a la república democràtica. Sembla que catalans, valencians, balears i aragonesos varen contribuir a restringir la potestat reial; de manera que el rei no tenia veu al parlament.

Es va voler un règim judicial independent; volien consolidar la llibertat jurídica. Tot i que restaren discriminacions per origen, ètnia, sexe, formació, riquesa i religió. S'ignoraren les peculiaritats geogràfiques i culturals; s'instaurà com a llengua oficial la castellana. Es crearen Diputacions i Ajuntaments a totes les províncies. Els particularismes de cada regne o província es resolgueren amb l'introducció de l'autonomia a l'àmbit local, perduda a l'antiga Corona d'Aragó des dels decrets de

Nova Planta; i per tant recuperaven l'autogestió administrativa. L'autor esmenta les diverses reivindicacions que varen tenir lloc i com es varen resoldre.

Com tots sabem, lamentablement la invasió napoleònica i la victòria de les tropes franceses varen afavorir el retorn de Ferran VII, i es va abolir l'obra constitucional. Inclou anotacions a peu de pàgina i una breu bibliografia.

IHE
(Secretaria de la revista)

Traducción de la reseña anterior:

Obra que plantea la importancia que tuvieron las particularidades de los antiguos territorios de la Corona de Aragón. Es preciso recordar que las Cortes de Cádiz iniciaron una nueva etapa política que acababa con el régimen de Nueva Planta. El autor observa la tensión que hubo entre el centralismo, la voluntad de unificar y las iniciativas de los diversos territorios. Según los criterios de los autores españoles ilustrados (Francesc Romà i Rossell, Jaume Caresmar, Antoni de Capmany o Gregori Maians) en Cádiz no se cuestionaban tanto las bases de la monarquía absoluta, sino que se quiso una concepción anticentralista de la administración que defendía el constitucionalismo. Había una tendencia próxima a la que se estaba viviendo en Europa, y unas iniciativas que iban más allá del orden tradicional.

Primero relata la obertura parlamentaria y después el proyecto constitucional, teniendo en cuenta la actitud de los catalanes, valencianos, baleares y aragoneses. La uniformización del Estado para unos fue un legado del Estado absolutista y para otros era una manera de conseguir un trato igualitario en todos los territorios.

El nuevo régimen liberal comportó la pérdida por parte de la Iglesia de su monopolio cultural. También se abrió una etapa de discusión y diálogo por parte de los entendidos que participaron en la redacción de una constitución y la consolidación de unas bases constitucionales; separación de poderes, sufragio censitario masculino, igualdad civil y tributaria. Se abolió la Inquisición, aunque no la esclavitud. Tampoco todo el mundo tenía el derecho al voto.

Según el autor: "Cádiz fou el bressol d'una nació espanyola uniforme i unitària, políticament i culturalment, però descentralitzada administrativament" (p. 18). Se decretaron muchas cosas (abolición de los señoríos jurisdiccionales, libertad de imprenta...), pero no se pudieron materializar debido a la ocupación napoleónica. Se redactó un texto amplio, con 384 artículos y asistieron representantes de todos los pueblos de la Corona hispánica. Se crearon comisiones y colaboraron personas de formación muy variada. Hubo dos grandes grupos: absolutistas y liberales. Por lo tanto el poder no residía en el monarca, sino que se había de compartir con toda la Nación.

ÍNDICE HISTÓRICO ESPAÑOL

ISSN: 0537-3522

CEHI- Universitat de Barcelona (setembre 2016)

Como forma de gobierno defendían una monarquía moderada y se oponían a la república democrática. Parece que catalanes, valencianos, baleares y aragoneses contribuyeron a restringir la potestad real; de modo que el rey no tenía voz en el parlamento.

Se quiso un régimen judicial independiente; querían consolidar la libertad jurídica. A pesar de que se mantuvieron discriminaciones por origen, étnia, sexo, formación, riqueza y religión. Se ignoraron las peculiaridades geográficas y culturales; se instauró como lengua oficial la castellana. Se crearon Diputaciones y Ayuntamientos en todas las provincias. Los particularismos de cada reino o provincia se resolvieron con la introducción de la autonomía en el ámbito local, perdida en la antigua Corona de Aragón desde los decretos de Nueva Planta; y por lo tanto recuperaban la autogestión administrativa. El autor menciona las diversas reivindicaciones que tuvieron lugar y como se resolvieron.

Como todos sabemos, lamentablemente la invasión napoleónica y la victoria de las tropas francesas favorecieron el retorno de Fernando VII, y se abolió la obra constitucional. Incluye anotaciones a pie de página y una breve bibliografía.

IHE
(Secretaria de la revista)